

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 936

Onor. Red. «Transilvania» (Schimb)

Sibiu (Str. Șaguna 8)

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor: un șir petiț 3 Lei pentru dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cu Abonamentele și inserțiunile
 să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Anul nou în Sibiu

Conform vechiului și frumosului obicei, ca în ziua de anul nou să se aducă mai întâi felicitări capului bisericii, fiii sufletești ai mitropolitului nostru Nicolae după ieșirea din sfânta biserică s'au prezentat în număr mare în salonul de recepțiune al reședinței mitropolitane, pentru a-i aduce urări de bine din prilejul intrării în noul an, și a-l asigura de stima și alipirea fiască ce i-o păstrăm.

S'au prezentat întâi armata. Toți dnii generali și ofițerii superiori din localitate conduși de comandantul de corp dl general Cihoschi, care în cuvinte alese prezentă înaltului prelat felicitările asigurându-l de stima și dragostea ce i-o păstrează.

I. P. S. Sa mulțumind a accentuat importanța raportului amical ce trebuie să existe între biserică și armată.

Au urmat apoi intelectualii din Sibiu. Spațiosul salon de recepțiuni al reședinței mitropolitane, de astădată s'a constatat, că e prea mic pentru astfel de ocaziuni. S'au prezentat: asesorii consistoriali, organele administrative în frunte cu prefectul A Boiu, organele justițiale cu presidentul L. Petrescu, corpurile didactice cu directorii Dr. I. Bunea și Dr. V. Bologa, fostul prefect Dr. N. Comșa, fostul senator Dr. Beu — și o mulțime de onorațiori.

În numele celor prezenți asesorul consistorial Matei Voileanu, a felicitat pe I. P. S. Sa prin următoarea cuvântare:

Inalt Preasfințite domnule arhiepiscop și Mitropolit.

Românul orce lucru al său îl începe în numele Domnului. Conform acestui obicei și noi ne-am adunat în sfânta biserică, unde am adus rugăciuni către bunul Dumnezeu, ca să reverse darurile sale asupra lucrărilor noastre și în anul nou în care am intrat.

Din sfânta biserică am venit aici în reședința arhiepiscopescă spre a vă felicita de anul nou, și a vă ura zile îndelungate, puteri depline sufletești și trupești ca să puteți conduce la limanul dorit naia bisericii noastre care plutește pe marea acestei vieți și care după cum ne învață cântarea bisericăscă, — o vedem înălțându-se de vișorul ispitelor.

În zilele din urmă bunul Dumnezeu și a întors jașa spre noi poporul românesc și ne a cercetat cu bunătățile milei sale.

În slujbele noastre bisericăști, au răsunat mai ales: Doxologii slovoslovii «Te Deum-uri», cuvinte de mulțumită pentru binefacerile ce am primit dela bunul Dumnezeu.

În slujba noastră de azi am înălțat rugăciuni ca bunul Dumnezeu să ne trimită ajutorul său în rezolvirea fericită a problemelor, cari ne stau înainte.

Ne preocupă unificarea bisericii ortodoxe române în România Mare, conservându-ne au-

tonomia noastră, organizațiunea, pe care o am primit moștenire dela marele mitropolit al nostru care a fost Andrei Șaguna, și la care ținem cu toată tăria inimii noastre.

Ne preocupă chestia școalelor noastre. De 70 ani lucrăm la consolidarea școalei noastre confesionale, și dorința noastră este ca ea și în viitor să rămână confesională sub conducerea și ocrotirea bisericii, ca întreg învățământul să fie pătruns de duhul bisericii.

În lungul period de 70 de ani ne-a succed să legăm poporul de școala noastră confesională, și să-l dedăm a aduce dragoste pentru această școală confesională. Istoria va înregistra faptul, că starea fericită de azi ne-a aflat cu școale confesionale bine organizate, cu edificii de școale pompoase, cari sânt fala noastră. Ceeace noi am zidit în privința aceasta în 70 de ani, un curent nefavorabil școalelor noastre confesionale, alimentat de oameni fără pricepere și fără interes pentru biserică, a nimicit în scurta timp de 4 ani și dacă se va continua acest curent, noi cu serioase îngrijiri privim la viitorul școalelor noastre

În timpul fericitului, marelui mitropolit Șaguna și după moartea lui până în zilele noastre între biserică și școală, între preoți și învățători a domnit cea mai fericită armonie, și școalele noastre au făcut progres. Durere nu o putem spune aceasta și despre școala zilelor noastre. Curentul de care am vorbit a înveninat raporturile și între școală și biserică. Și noi cari zi de zi vedem această răcire, cu durere prevedem o catastrofă, care amenință existența școalelor noastre.

O parte a presei noastre a dat năvală asupra bisericii noastre și asupra bărbatilor ei conducători, asupra arhierilor noștri. Parola zilei este: bate-voi păstorul și se va risipi turma.

Asemenea triste aparițiuni nu ne pot lăsa nepăsători. Va trebui să luăm măsurile cuvenite de apărare.

Și azi în ziua anului nou pecând vă aducem felicitările noastre, și urările noastre de bine. Vă aducem și toată dragostea noastră, alipirea noastră, devotamentul nostru, și vă asigurăm I. P. S. domnule arhiepiscop și mitropolit, că stăm strâns grupați în jurul I. P. S. Voastre, noi clerul și poporul stăm strâns grupați în jurul arhierilor noștri, și așteptăm, ca să ne chemați la lucru când veți crede că a sosit vremea, să ne chemați în ajutor pentru apărarea bisericii, unde veți crede și cum veți crede:

Să trăiți I. P. S. Părinte întru mulți ani.

La această cuvântare, urmată de călduroase aclamațiuni, la adresa I. P. S. Sale, — I. P. S. Sa a răspuns prin o cuvântare mai lungă, care a făcut adâncă impresie asupra celor prezenți, și pe care o publicăm în resumat:

Preastimaților domni și iubiți frați!

Vă mulțumesc, din adâncul inimii mele pentru doririle de bine ce mi le aduceți în ziua anului nou.

Aceste doriri îmi sânt foarte prețioase, și-mi vor servi ca razim de a lucra încât îmi vor permite puterile la înaintarea bisericii, la fericirea neamului și la prosperarea și întărirea iubitei noastre patrii.

Imi sânt cu atât mai prețioase aceste doriri, cu cât în ele văd alipirea nefermă și dragostea cu care clerul și poporul nostru a ținut și ține la biserică sa strămoșească, care în timpuri grele ne-a conservat limba și legea, ne-a asigurat, pe lângă fericirea cerească, și mântuirea noastră pe pământ ca popor, ca Români.

Strămoșii noștri la altarele bisericuțelor noastre au găsit în suflete energia morală pentru suportarea greutăților și necazurilor din timpurile de tristă aducere aminte.

Biserica nu mai are misiunea de a ne apăra limba și legea, căci din îndurarea cea mare a bunului Dumnezeu, astăzi sântem stăpâni pe soarta noastră. Primejdia trecutului nu mai există, și azi nu ne mai amenință nici o primejdie, pe lângă toată ura ce ne-o poartă unii din vecinii noștri, pentru-că noi ne simțim tari, și dreptăți cauzei noastre nu se pot împotrivi.

Biserica are acum înalta misiune d'a pogori harul în suflete, d'a topi ghița și vrășmașiile, cari turbură seninătatea zilelor mari de astăzi.

Biserica, prin concepția superioară de viață împrumutată din evanghelia lui Hristos, trebuie să creeze bazele morale, pentru înțelegerea frățească a tuturor fiilor neamului nostru. Ea este casa dragostei și a păcii, este idealul aspirațiunilor noastre în care vom găsi seninătatea necesară, menită d'a revărta atmosfera de pace și frăție asupra sufletelor.

În spiritul acesta s'a unificat biserică și noi sântem mândri, că în opera de unificare prin concepțiile șaguniane, am contribuit și noi în măsură mare la alcătuirea unei organizații bisericăști bune din întreaga țară.

În ce privește școala noastră confesională, noi sântem mândri de tot trecutul ei, de toate jefurile aduse pentru susținerea ei. Sântem hotărâți d'a o susține având convingerea că ea aduce o tradiție cu sine care nu este bine s'o lăsăm să se prăbușască.

Să privim cu încredere problemele ce ni-se ivesc în viitor, cu atât mai mult, cu cât avem condiții prielnice externe și interne, o țară bogată și un popor în sufletul căruia sânt acumulate virtuțile ce ne servesc de podoabă. Menirea noastră pentru ca să se evidențieze mai bine aceste virtuți, e ca să delăturăm negura de care sânt învelite. În poporul nostru sânt puteri sufletești nebănuite, cari trebuie organizate, îndrumate, desfăcute și puse în serviciul binelui obștesc.

Să luăm deci hotărârea de a ne ridica deasupra cadrelor strănte ale egois-

mului și să ne lăsăm atrași de idealurile cari ne chiamă spre culmile lor. Să dea Dumnezeu ca zilele noastre din anul viitor să fie atât de senine ca cea de azi și un soare cald să ne încălzească inimile spre o muncă ce se razimă pe sprijinul de frate pentru înălțarea bisericii și prin ea a neamului și țării.

Mulțumindu-vă încă odată pentru urările de bine, vă doresc și eu dela Dumnezeu, ca anul în care intrăm să vă fie un an aducător de bine, de bucurie, de mângâiere pentru toți.

Trăiască țara, înflorească biserica, bunul Dumnezeu să ocrotească neamul nostru românesc!

Aniversare în Familia Regală.

În 10 Ianuar a. c. MM. LL. Regele și Regina au sărbătorit în cerc familiar a treizecea aniversare dela încheierea căsătoriei Lor.

La această bucurie a Familiei Regale a participat întreg poporul românesc, și cu deosebire poporul din țările noastre desrobite.

Nu crede nimeni în Ardeal. Ziarul oficial, *Viitorul*, și pe urmele sale și alte ziare liberale, invinuesc pe dl *Vasile Goldiș* de rău român și politician inconștient, care a comis «crima de înaltă trădare». De aceea — scriu organele menționate — se impune o intervenție imediată și riguroasă din partea guvernului împotriva dlui *Vasile Goldiș*.

Toată această râvnă «patriotică» a confrăților este de prisos, — căci declarațiile dlui *Goldiș* și ale frunțașilor politici ardeleni făcute înainte de întregirea neamului se judecă nu după situații actuale, ci după împrejurările când s'au roșit. Ear în special despre dl *V. Goldiș*, cel ce a redactat punctele dela Alba-Iulia și a jucat rol atât de însemnat în viața publică a românilor de dincoace de Carpați, nu va crede nici un ardelen nepreocupat că este — trădător de neam. Celce voește să acrediteze asemenea păreri, își face mai mare rău sieși, decât celui luat la țintă.

Moartea fostului rege *Constantin*. La Palermo, în Italia, a încetat din viață în 11 l. c. în urma unui atac de apoplexie, fostul rege *Constantin al Greciei*. La patul moribundului seafia, între alți membri ai familiei, și *A. S. R.* principesa moștenitoare a României, *Elena*, care plecase de mai mult timp în Italia lângă părintele său. Corpul răposatului rege, care implinise vârsta de 55 ani, a fost transportat în biserica ortodoxă din Neapole, de unde va fi dus în Grecia și înmormântat în cavoul familiei regale. Curtea regală română a luat doliu de trei săptămâni.

FOIȘOARA

Sărbătoarea Botezului Domnului

În amintirea botezării Domnului nostru *Isus Hristos* în râul *Iordanului* din partea sfântului *Ioan Botezătorul* a instituit biserica sărbătoarea *Botezului Domnului*, numită în limba greacă: *epiphania* sau *teophania*, ear în limba latină: *apparitio* sau *manifestatio*, — adică arătarea Domnului, manifestarea dumnezeirii.

Despre botezul Mântuitorului nostru *Isus Hristos* ne relatează evanghelistul *Matei*, *Marcu* și *Luca*. Ei ne spun adică, că pășind *Ioan*, ultimul profet al Testamentului vechiu și primul al Testamentului nou, cu botezul său de pocăință lângă râul *Iordanului*, venia la el multă lume, ascultând predicile lui referitoare la *Mesia*, la viitoarea lui împărăție, și îndemnând poporul de a primi botezul pocăinții, care este pregătirea pentru adevăratul botez.

Implinind Mântuitorul vârsta de 30 de ani, și voind a-și începe activitatea sa publică, vine

Crezul nostru

La hotarul țării noastre, a cărui pământ se încheagă într'un puternic stat sub ocrotitoarea voință a providenții, dușmanii noștri milenari, esasperați de neputința și sărăcia în care au ajuns în urma lipsei brațelor de robi de eri a românului, scrâșnindu-și dinții de fiare sălbatice, din nou ne amenință...

Li privim liniștiți. În sufletul nostru lipsit de orice teamă, ni se cristalizează însă un nou crez, pe care răzământându-ne, ne-am înzestrat păzitorii granițelor și milioanele din lăuntrul țării cu cea mai formidabilă armă, cu care popoarele conștii de valoarea și misiunea lor în mijlocul omenirii, în fața furtunii, se înarmează.

Acest crez, aceasta armă este convingerea noastră puternică în dreptatea cauzei, în serviciul căreia stând au murit 800,000 români, în serviciul căreia stau azi 16.000,000 de patrioți, cu ochii țintii către Dumnezeu, pavăza și ocrotitorul neamului românesc întregit.

Acestui puternic crez al nostru i-a dat expresie prin glasul-i vibrând de emoția unei convingeri profunde și Arhiepiscopul bisericii noastre străbune de dincoace de Carpați, cristalizând în ziua de anul nou aceasta credință a turmei sale cuvântătoare în cuvintele: «De lumina și dreptatea cauzei ce o servim în aceste zile mari cu toții, se va prăbuși ura și invidia neputincioșilor noștri dușmani, din partea cărora, dată fiind credința întregului nostru neam în ajutorul permanent al lui Dumnezeu, azi nu ne mai poate amenința nici un pericol!»

Așa este și așa trebuie să fie, convingși fiind, că în orice luptă, învingerea este de partea celui cu moralul ridicat.

Și întreb azi toată suflarea omenească: Mai dubitează cineva, de pe întreg cuprinsul țării românești, prieten sau dușman a pământului plămădit din lacrimile și suferințele veacurilor, că atunci și chiar atunci când minții omenești în ora decisivă a intrării neamului nostru în război, îi era imposibilă combinarea eventualităților realizării dorinții întregului neam, — oare nu voința dumnezeiască a fost cea putere, care aranjă lucrurile astfel, că sub ochii noștri se cristaliză împărăția visată de un popor răslățit..

Credem deci și spunem unei lumi întregi, că pământul și neamul, adunat de

la *Ioan* spre a primi botezul. Nu a avut Mântuitorul lipsă de acest botez, dar a voit, precum însuș se exprimă, să implinească toată dreptatea, adică luând asupra sa păcatele oamenilor, și făcându-se om desăvârșit, să se supună și el botezului de pocăință, precum fiește care om trebuie să se supună pocăinței pentru păcatele sale, dacă voește să devină fiu al împărăției lui Dumnezeu.

Eșind Mântuitorul *Hristos* din apă, se arată oamenilor întreaga sfânta Treime: Dumnezeu Tatăl în chip de glas zicând: «Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit», Dumnezeu Duhul sfânt în chip de porumb, pogrându-se deasupra lui *Isus*, și Dumnezeu Fiul în chip de om, primind botezul.

Dela acoastă arătare a dumnezeirii în trei persoane, s'a numit sărbătoarea instituită în amintirea acestui eveniment, *epiphania*, *teophania*, adică arătarea Domnului, arătarea dumnezeirii, și se serba în 6 Ianuarie.

Afară de amintirea botezului Domnului se mai serba în această zi și arătarea stelei miraculoase și mergerea magilor de a se închina

Dumnezeu într'un mănunchi, oamenii vor putea fărâmiți, orce și orcate mi le-ar sta la dispoziție, dată fiind nevoia și micimea acestor mijloace de mâni omenești față de atotputernicia voinții cerescului nostru ocrotitor.

Credința sufletului nostru în dreptatea cauzei ce o servim, va fi moștenită și pieirea acelor cari vor cuteza să se atingă de acest crez al nostru, care ea căruia rezidă în legătura noastră cu Dumnezeu, în iubirea de țară și de poporul strămoșesc a întreg neamului românesc.

Nu se gândesc asupritorii noștri de eri la dezastrul suferit de regii *Ungariei*, de *Carol Robert* și *Matia* în luptele avute cu apărătorii integrității pământului românesc, numărul căror apărători azi s'a ridicat la aproape două milioane de bărbați, ostași gata de a lovi fără milă în tulburătorii păcii și liniștei țării lor.

Așa vor păți și astăzi toți aceia cari vor cuteza cu un pas să treacă granița păzită de arhanghelii armatelor române...

Dușmanii noștri să țină minte cuvintele *Evangheliei*, că cine trage sabia, din sabia va muși, — îndeosebi atunci, când ambiția și ura stă în luptă cu crezul unui neam ocrotit de însuși Dumnezeu.

Pr. militar *Ion Dăncilă*.

In preseara Botezului Domnului

Păcatul neascultării comis de *Adam* și *Eva* în rai, și funestele lui consecințe: ruperea legăturii primitive dintre Dumnezeu și om, pierderea grației divine, întunecarea minții, aplicarea voinții omenești mai mult spre rău decât spre bine, și în fine durerile, suferințele și moartea, — au reclamat cu necesitate un ajutor supranatural diu partea lui Dumnezeu, pentru ca omul să-și poată redobândi capacitatea și posibilitatea de a reintra și a trăi în legătură cu Dumnezeu.

Acest ajutor supranatural al lui Dumnezeu față de neamul omenească se realizează prin faptul venirii Mântuitorului *Hristos* pe pământ și prin îndeplinirea mântuirii neamului omenească.

Pentru neascultare a pedepsit Dumnezeu pe omul cel dintâi.

Model de ascultare față de voința Tatălui se face pe sine Domnul cerului și al pământului, — când ia chipul robu-

Mântuitorului. Se mai serba și prima minune a Mântuitorului *Hristos* săvârșită la *Cana* din *Galilea*, prefăcând apa în vin, precum și minunea săturării a-lor 5 mii de bărbați cu 5 pâni în pustie.

Sărbătoarea botezului Domnului este de origine apostolică. Constituțiunile apostolice ne spun, că «sărbătoarea arătării să se serbeze, deoarece în această zi e arătarea Dumnezeității lui *Hristos*, mărturisind despre El Tatăl la botez, și arătându-se celor prezenți Mângăitorul *Duhul Sfânt* în chip de porumb». Începând cu *Clement Alexandrinul*, toți sfinții părinți și scriitorii bisericești amintesc în scrierile lor această sărbătoare.

La începutul secolului al IV o adoptează și biserica occidentală dela biserica orientală; iar biserica orientală, primește dela biserica occidentală sărbătoarea specială a Nașterii Domnului din 25 Decembrie. Pe când însă în biserica orientală a rămas această sărbătoare exclusiv întru amintirea botezului Domnului, în biserica apuseană să serbează mai mult întru amintirea venirii și închinării magilor.

lui, și primește botezul dela Ioan în râul Iordanului, și când ceriurile s'au deschis, și glas din ceruri s'a auzit: «*Acesta este Fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit, pe acesta să-l ascultați*».

Pentru neascultare s'a închis neamului omenesc ceriul, și prin ascultare s'a arătat Domnul pe pământ.

A luat Domnul ceriului și al pământului corpul și chipul omului, ca să învețe pe om, și învățându-l să-l poată face partaș de gloria cerului, ca glasul Domnului să-l povățuiască în toate zilele vieții sale.

Pentru ascultare s'a inaugurat era mântuirii neamului omenesc; prin ascultare și prin chemare la ascultare s'a deschis cerul, și a fost chemat neamul omenesc la mântuire.

Prin ascultare s'a deslegat lanțurile morții decretate de Dumnezeu asupra omului pentru păcatul neascultării.

Astăzi glasul Domnului, care răsună din ceruri asupra lumii întregi, ne îndeamnă să ascultăm și să urmăm în viața și faptele noastre *voinței lui Dumnezeu*, adusă nouă de Mântuitorul ca dar, și depusă în sfânta lui Evanghelie.

Și neamul omenesc aude de vremuri multe acest glas al Domnului, dar cu toate acestea năcazul și durerea nu a încetat din lume.

Și astăzi sânt încă multe năcazuri, și astăzi sânt multe crime, multă nefericire și moarte în lume, pentru-că glasul Domnului, carele răsună din ceruri: «*Acesta este fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit, pe acesta să-l ascultați*», nu a pătruns pe deplin în inima omului, iar urmarea naturală a acestui indiferentism se vede și se arată în mulțimea durerilor și necazurilor de cari suferim.

De aceea la praznicul acestei zile să ascultăm de glasul Domnului, care strigă peste ape zicând: veniți de luați Duhul înțelepciunii, Duhul adevărului, Duhul temerii de Dumnezeu, — și armați cu acest Duh să dovedim faptice, că glasul Domnului a pătruns pe deplin în inimile noastre, și voința lui Dumnezeu este singură stăpână peste modul nostru de gândire și acțiune. Cu cât vom stărui mai mult în aceeași direcțiune — cu atâta ne vom apropia mai tare de Domnul. Profesiunea noastră de credință să ne fie deci astăzi și totdeauna ascultarea de *Glasul Domnului*.

De aceea ne sânt totdeauna binevenite sfintele zile de sărbătoare, în cari ne întărim și ne inspirăm de Duhul Domnului, ca inspirați de acest sfânt Duh, să putem continua opul cel mare la care ne-am angajat: de a stărui zilnic, ca voința cea veșnică și nestrămutată a lui Dumnezeu, să conducă în măsură tot mai mare destinele, viața și dezvoltarea poporului nostru.

Dărnicie

(x) În toate timpurile, vechi și nouă, am avut oameni înstăriți cari, în momentele supreme ale vieții lor, ținând să nu dispară fără urmă bună în amintirea posterității, au luat creștineasca hotărâre de-a veni în sprijinul semenilor prin faptul că au lăsat averi, mai mari sau mai mici, pe seama așezămintelor bisericesti, culturale și filantropice.

Mai rar am văzut însă om avut, care să îndrăznească a aduce jertfa d'a se desface, în viață fiind, de o parte însemnată a bogăției sale materiale, dăruindu-o cu dragă inimă celor lipsiți și renunțând la unele plăceri și bucurii, după care cete întregi de muritori suspină și oftează...

Și eată că din două locuri, din București și din Lugoj, ne vine în același timp știrea despre faptele generoase săvârșite de doi buni români și mari iubitori de oameni.

Unul, *dl Constantin N. Vasiliu*, pune la dispoziția ministerului instrucțiunii publice suma de 12 milioane de lei pentru clădirea unui cămin studentesc în capitală, — căci, zice scrisoarea donatorului, «*una din condițiile indispensabile ce pot contribui la înălțarea noastră ca popor pașnic și muncitor, este în primul rând educația tineretului nostru român, viitoarele generații, în făgăduința că ele vor munci cu râvnă la sporirea izvoarelor de lumină, necesare scumpei noastre patrii...* Insufletit de dorul pentru binele obștesc, am luat inițiativa ca din propriile mele fonduri să construiesc un cămin studentesc, în care cel puțin 100 studenți români, fii din popor, de preferință țărani, de religie ortodoxă, dreptcredincioși, să-și găsească aici sprijinul necesar pentru învățatură și dobândirea izvoarelor de lumină. Înțeleg să dau acestor studenți nu numai locuință, dar și întreținerea lor per-

manentă până la terminarea desăvârșită a studiilor lor».

Al doilea binefăcător este *dl Vasile P. Popa*, din Lugoj, care dăruiește universității din Cluj un fond inițial de un milion pentru a se clădi un cămin studentesc și o țesătorie, cu scopul de a veni în ajutorul tinerimii studioase fără deosebire de naționalitate. Donatorul a venit acum la Cluj, însoțit de arhitecți și maeștri, pentru a grăbi începerea lucrărilor sale atât de înțelepțește gândite.

Acest sănătos idealism, care păsește pe urmele unui Gojdu, Stroescu, Andronic și alți mecenazi, și care vine în ajutorul tinerimii setoase de lumină, n'are nevoie d'a fi cântat în imnuri de laudă; jertfa desfășurată de donatorii din București și Lugoj, este una dintre cele mai grăitoare și orce cuvânt al presei n'ar putea să fie destul de călduros pentru interpretarea sentimentelor recunoscătoare de care, în dărnicia lor, s'au învrednicit domnii Constantin N. Vasiliu și Vasile P. Popa.

Se vor găsi oare în curând imitatori ai acestor fapte?

Nu dorim alt ceva, decât ca tinerimea școalelor, speranța nației, să vadă dese pilde că în lumea bogățiilor acestei țări binecuvântate de Dumnezeu, trăesc suflete, care nu-și cufundă comorile de aur în vârtejul plăcerilor și al lenevirii, ci înalță așezăminte de creștere și învățatură, așa cum cer trebuințele vremii noastre.

Dacă munca altruistă nepregetată înobilează ființa omenească și ne asigură viitorul ca țară, neam și lege, — imitatori trebuie să se găsească la vreme.

Nou abonament

Cu 1 Ianuar v. 1923 deschidem nou abonament la *Telegraful Român* cu prețurile arătate în fruntea ziarului.

Dnii abonați sânt invitați să-și înoiească din vreme abonamentul, stăruiind pentru răspândirea organului nostru în cercuri cât mai largi.

Abonamentul se face prin mandat poștal. Numele abonatului și locuința (și poșta ultimă) să se scrie legibil, la adresa: *Administrația Telegraful Român, Sibiu.*

Administrația

În amintirea Botezului Domnului, se face din primii secolii începând în ajunul și în însaș izua arătării Domnului, sfîntirea cea mare a apei ascriindu-i creștinii mare putere și efect.

Precum Paștile, Rusalile și Nașterea Domnului, tot asemenea și Botezul Domnului se sărba cu mare solemnitate, asistând la serviciu și împărații.

În ziua sărbătorii acesteia, conform exemplului Mântuitorului Hristos, care în această zi a fost botezat în râul Iordanului, catecumenii primiau botezul, din care cauză se explică faptul, că ziua aceasta se numește în literatura patristică foarte adese-ori «*ziua luminării*», fiindcă botezul în urma efectului său, se numia luminare (phos, lumen). Deși în biserica apuseană în cele dintâi trei veacuri catecumenii primiau botezul numai la Paști și la Rusalii, totuși mai târziu a adoptat și ea uzul bisericii orientale, de a boteza pe catecumeni în această zi.

Decizându-se la sinodul I ecumenic, ca Paștile să se serbeze în întreaga biserică, în prima Duminecă care urmează lunei pline după equinocțiul de primăvară, s'a hotărât, ca patriar-

hul din Alexandria, unde astronomia era ajunsă la mai mare dezvoltare, să statorească din an în an timpul lunei prime, și deci și timpul sărbătorii Paștilor, și să încunoștiințeze și pe ceilalți patriarhi despre aceasta. Patriarhii și episcopii anunțau apoi în ziua sărbătorii Botezului Domnului în toate bisericile timpul sărbătorii Paștilor, al quadragesimei (postului mare) precum și al tuturor sărbătorilor, al căror timp de serbare este dependent de Paști. Mai târziu însă, fiind calcularea sărbătorii mai ușoară, acest uz a încetat.

Serbând biserica Botezul Domnului, la care s'a arătat oamenilor sfânta Treime, ea întărește în noi credința în Dumnezeu cel în trei fețe, și ne învață a mărturisi o dumnezeire tripersonală.

Calendarul Bunului Creștin (sau Calendarul arhidiecezan) este unul dintre cele mai frumoase calendare din toată țara. Doritorii de a-l avea, să-l ceară dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, care trimite zilnic numeroase exemplare.

Șezătoarea literară-artistică

— Organizată în folosul „Societății Scriitorilor Români” la Arad —

Primiți următoarele din Arad

În vreme ce la granița de vest, la Miclăușul de lângă Arad, ungerii își încearcă realizarea amenințărilor, să pătrundă cu «armata» lor în cetate, — în sala mare a «Crucii Albe» o româncă inimoasă, sfidând primejdia, organizează o înălțătoare serbare românească în ziua a doua de Crăciun.

Sala este arhiplină de tot ce are Aradul mai de frunte. Sânt aici: *dl Dr. Ioan Robu*, primarul orașului, care dela început a dat toată sollicitudinea cuvenită sărbătorii, *dl Georgescu*, prefectul județului, cu dna, deși sosiți în seara aceea din capitală, au ținut să onoreze cu prezența lor festivalul, *dl Nasta*, directorul Băncii Naționale, — care felicită cu entuziasm inițiativa acestei mișcări culturale, de care se simte așa de mare nevoie în orașul acesta «cotropit de ungurime, unde românii trăiesc și acum, în țara lor, ca pe o mică insulă izolată în mijlocul mării».

Muzeul limbii române

— In atențiunea preoșimii —

La Muzeul limbii Române, sub conducerea profesorului universitar din Cluj și membru al Academiei Române, a dlui *Sextil Pușcariu*, s'a început, în mod sistematic, colectarea tezaurului limbii noastre. Spre acest scop s'a publicat întâiul *chestionar*, sub titlul «Calul», și se trimite în toate colțurile locuite de români.

Anexăm, la numărul de față al Telegrafului Român, câte un exemplar din acest interesant chestionar și îndemnăm cu toată stăruința preoșimea noastră să răspundă la întrebările puse în chestionar. Indrumările necesare pentru răspuns, sânt arătate acolo cu de-amăruntul: ele trebuie citite cu atențiune.

Este vorba, — cum ne spune directorul Muzeului, — să cunoaștem comoara de cuvinte și expresii, pe care strămoșii noștri ni-au lăsat-o și pe care părinții noștri au desăvârșit-o în toate regiunile locuite de români.

«Adunarea acestor comori neprețuite, acum, când neamul întregit poate comunica fără piedecile ce i le puneau în cale hotare nefirești, acum, înainte de ce progresele rezezi ale unei civilizații unitare vor șterge urmele vechi și regionale din graiul comun, este cea mai de căpetenie țintă urmată de «Muzeul limbii române» atașat Universității din Cluj. Voim să strângem și să clasăm acest material, punându-l la dispoziția cercetătorilor și utilizându-l în marele «Dicționar al limbii române» publicat de Academia Română. Acest material va servi ca temelie pentru «Atlasul lingvistic» pe care de asemenea îl pregătim».

Răspunsurile se trimit la adresa: Muzeul limbii Române, Cluj, Strada Elisabeta 23.

Patriarhatul ecumenic

În ședința plenară din 10 I. c., a conferinței dela Lausanne, al doilea delegat al României, dl Diamandi, a declarat în chestiunea patriarhatului ecumenic dela Constantinopol următoarele:

Biserica română este independentă și autocefală; ea a conservat cu patriarhul ecumenic legături spirituale. Îmi permit a semnala amical delegațiunii Turciei, că dacă s'ar întrebuița proceduri sumare față de patriarhat, al cărei scaun este de secole la Constantinopol, aceasta ar ofensa conștiința religioasă a poporului român. — După aceasta vorbitorul arată că Ismet Pașa, într-o ședință plenară a conferinței, a accentuat toleranța religioasă și națională a poporului turc în curs de veacuri.

Chestiunea patriarhatului s'a rezolvat pe bună cale, respectându-se atât susceptibilitățile turcilor, cât și ale creștinilor.

bătută de valuri», — și toată notabilitatea românească din oraș.

Programul șezătoarei literare — deși scris numai «pe fițuici de hârtie» și nu-i tipărit pe afișe mari, cum incriminează organizația serbării criticul dela gazeta locală («Solidaritatea»), — se execută de scriitorii: Ion Gorun, Ștefan Bălcești și Constanța Hodoș.

Cel dintâi citește o nuveică, perlă a literaturii, din volumul său «Lume năcăjită» (carte premiată de Academia Română) în aplausele publicului, al doilea, dl Bălcești, un prea frumos «Prolog» de ocazie, cu spirit scris și admirabil redat, ear mult talentata scriitoare, dna Constanța Hodoș, după cuvântarea de deschidere, în care face, cu adâncă observare psihologică, apologia scriitorilor români și a «Societății Scriitorilor Români» pusă sub patronarea M. Sale regina Maria — sala izbucnește aici în urale entusiaste, — citește câteva «Amintiri despre Avram Iancu», cu un accent de puternică însuflețire patriotică, foarte potrivit, cu sgomotul primejdiei de afară, — primit de asemenea cu aplause frenetice.

Din doleanțele preoșimii noastre

Este în deobște cunoscută situația grea materială a preoșimii, care pe lângă un salariu minimal de 500 Lei, copleșită de necazuri și grijile zilei de mâne, are să desvolte în România întregită o activitate dublă pentru punerea bazelor puternice morale ale noului stat. Rolul preoșimii cu înfăptuirea idealului nostru național nu s'a terminat; din contră, ea e chemată azi mai mult ca oricare altă tagmă să pună stavilă pornirilor rele și patimilor, pe care războiul le-a răscolit în sufletul omenesc. Ea e chemată să susțină și să propage credința ortodoxă strămoșească, să aprindă focul sacru al Evangheliei în sufletul celor slabi și să lupte din răzputeri contra sectelor de tot felul, cari năpădesc și caută să înstreineze poporul de biserica strămoșească.

Această datorie preoșimea numai atunci și o va putea împlini, când situația ei materială va fi asigurată. Spre acest scop congresul al III-lea al preoșimii, pe lângă problemele frumoase ce le-a desbătut în cauza catehizării, a ales o comisie constatătoare din preoșii: Dr. N. Stinghe, Brașov, I. Ludu, Prejmer, I. Crăciun, Spring, și E. Cioran, Rășinari, spre a compune un memoriu și a-l prezenta înaltului guvern.

Comisia s'a și prezentat la București, — cum am anunțat în numărul trecut, — la dl ministru președinte I. C. Brătianu, la dl ministru de finanțe Vintilă Brătianu și la dl ministru de culte Banu. Toți au arătat multă bunăvoință față de cauza preoșimii și au promis, că până la întocmirea noului buget se va vota preoșimii un adaos de 200—300 Lei lunar.

Spririn pentru studenți

Dintr'un apel studentesc din Cluj comunicăm următoarele cuvinte mult grăitoare:

«Astăzi studentul e mai întâi funcționar și muncitor pentru pâinea lui zilnică, și numai pe urmă e student care și formează o cultură sufletească și de specialitate.

Astăzi, căminurile fiind insuficiente, studenții locuiesc 3—4—5, ba și 6 într-o cameră, și și neglijează sănătatea atât de trebuincioasă mai târziu.

Astăzi, studenții n'au bani să și cumpere cărțile scumpe, nu pot plăti camera și lemnele scumpe; nu se pot îmbrăca, și sufer mizerii în toate împrejurările.

Dintr'o asemenea viață de student, nu poate ieși decât un intelectual anemic și fără putere de viață, epuizat înainte de a începe lupta productivă din viață. Clasa intelectuală de mâne ne va fi și mai slabă, și mai sovăitoare, și mai zdruncinată decât cea de azi și incapabilă de a și împlini rolul ce-o așteaptă.

Dați-ne aer, pentruca să nu ne sufocăm, și să nu ni se înăbușe în noi tot ce e nobil și sănătos!»

Partea muzicală a festivalului a fost ținută de dra Baby Demian, artistă amatoare, de un temperament deosebit și grație distinsă. A cântat doinele lui Brediceanu, Dima și altele cu voce și expresie fermecătoare.

Dl Dr. Olariu, tenorul operei române din Cluj, într'un repertoriu clasic: Tosti, Puccini etc. și în câteva Doine românești de luga, a știut să dea compatrioților săi aradani o dovadă splendidă despre vocea și talentul dsale de prima ordine.

Iar dra Livia Vățian, o tânără soprană dela conservatorul din Viena, a dat festivalului o strălucire, pe care ar fi invidiat-o multe serbări din capitală, cu «afișe» mari și programe tipărite pe hârtie de mătăasă... A cântat aria bi-jutăriilor din Faust de Gounod, cu atâta virtuozitate artistică: voce, expresie, mișcare sufletească, acel fluid de vrajă comunicativ, pe care și artiștii cei mari numai puțin au darul să-l răspândească în auditor. Dar aceștia cuceresc lumea. Pe Livia Vățian, fiica părintelui proto-pop Traian Vățian, o semnalăm printre aceștia.

Cu astfel de contribuiți n'ar trebui să

Crăciunul în Ardeal

Despre felul, în care se serbează Crăciunul în Ardeal, ziarul Universul, — după ce amintește de coindele, craii și jocul tineretului din sate, — spune următoarele:

Poporul simte că sărbătorile sânt lăsate pentru satisfacerea dorintelor și plăcerilor sale intime și caută să depărteze tot ce ar putea să-i turbure această dispozițiune sufletească de săbatoare. Din cauza aceasta el urmează cu strictetă prescripțiunea bisericească, ce zice ca «să se lapede toată grija pământescă». Între grijile pământesti, una din cele mai neplăcute pentru întreaga populație din Ardeal e politica, cu toate înfățișările ei neplăcute. În sărbătorile Crăciunului din 1922 politica a fost lăsată deci în pace. Nici chiar la orașe nu s'a observat vre un interes deosebit față de chestiunile politice. Se pare că frământările din ultimul timp au obosit pe toată lumea, care a căutat o recreație sufletească în atmosfera binefăcătoare a sărbătorii păcii. Știrile alarmante, în legătură cu evenimentele dela frontiera maghiară, nu au produs nici o emoțiune asupra populației din Ardeal, încrezătoare în armata noastră.

Religiune dominantă

Profesorul de drept bisericesc dela facultatea teologică din Cernăuț, V. Șesan, aduce în ziarul G. B. câteva contribuții privitoare la raportul dintre stat și biserica ortodoxă în constituția nouă a României întregite. Despre oarecare *precădere*, ce trebuie acordată bisericii noastre, profesorul V. Șesan scrie astfel:

Constituția regatului român a accentuat că «religiunea ortodoxă a răsăritului este religiunea dominantă a statului român».

Terminul de «dominantă» nu este a se lua în înțelesul întrebuițat în evul mediu de către biserica rom. cat., căci pe de o parte biserica ort. nici când în evul mediu n'a dorit o dominațiune la fel cu pretențiile bisericii rom. cat. asupra celorlalte confesiuni și asupra puterii civile; iar pe de altă parte în Constituția română din secolul XIX cuvântul «dominant» cu atâta mai puțin poate fi luat în înțelesul medieval occidental, când imediat lângă acest cuvânt se accentuiază că libertatea conștiinței este absolută și că deci toți supușii statului fără deosebire de confesiune se bucură de aceleași drepturi cetățenești și politice.

Când acest principiu general al libertății confesionale se așează chiar la locul prim, atunci «dominația» pusă la locul al doilea este condiționată de acest principiu.

În baza trecutului privitor la armonia neștirbită dintre biserica ort. și statul român, apoi în baza realității că biserica ort. este o parte din sufletul poporului românesc, acesta biserica și pe viitor, în Constituția cea nouă a României Mari, trebuie să rămână biserica «dominantă» a statului român întregit.

Pătrunzând adânc în întreaga viață a poporului român biserica ortodoxă s'a contopi-

micșorăm prin observații pripite festivalul scriitorilor români, organizat de dna Constanța Hodoș cu cele mai curate și românești sentimente în folosul Societății scriitorilor români...

Un Aradan recunoscător

Publicațiuni nouă. A apărut *Gazeta Voluntarilor*, se tipărește săptămânal în Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 70, et. III. Abonamentul: 60 lei pe an. — *Comoara Satelor*, revistă lunară de folclor, apare în Blaj, sub direcția dlui Traian German. Abonamentul: 50 lei pe an. — *Viață lungă noilor confrăți și deplin succes în munca începută.*

Revista Societății Tinerimea Română, ediție pentru învățământul supra-primar, sub direcția dlor A. Lupu-Antonescu, C. Moșil și N. S. Dumitrescu. A apărut Nr. 1—3 cu articole scrise de profesori pentru tineretul școlar secundar, și cu notițe, informațiuni, biografii, dări de seamă ș. a. din mișcarea literară, științifică, artistică, sportivă. — Abonamentul pentru elevi și eleve: 20 lei pe jumătate de an. Administrația: București, Str. Uranus 54.

cu poporul în așa măsură, încât poartă chiar sigiliul geniului poporului român. Din aceasta cauză biserica ortodoxă nu poate să peară nimic în ochii poporului din însemnătatea ei de veacuri ca religie oficială a statului român, mai ales când în fața faptului fericit al întregirii poporului român biserica sa strămoșească cu atâta mai puțin se poate înjosi întru ceva.

Fără de a altera egalitatea confesională înaintea legilor statului, sub «dominantă» nu se va înțelege nimic alta, decât că anumite momente mai însemnate din viața statului, adică a poporului român întregit, se vor face cu binecuvântarea bisericii ortodoxe.

Sărbătorile naționale ale statului, cât și cele legale (bisericești) nici nu se pot astfel sărbători în mod mai corespunzător ființei și sufletului poporului român, decât cu binecuvântarea bisericii ortodoxe.

Casa regală fiind o parte integrantă a poporului român nu poate să fie botezată după alt rit, decât după legea strămoșească a poporului român.

Statul român de astăzi cât și pe viitor nu poate așadar, în baza vechilor tradiții înrădăcinate în sufletul și în inima poporului român, să fie altfel, decât un stat ce poartă și un caracter confesional de rit ortodox, bine înțeles fără de a atinge egalitatea înaintea legilor civile a celorlate rituri recunoscute de stat.

Conferența preoțească a tract. Săliște

În 30 Noembrie (13 Dec. n.) 1922 la ziua sf. apostol Andrei s'a ținut conferența preoțească de toamnă a despărțământului Săliște al Asociației clerului «Andrei Șaguna» în comuna Vale. Au luat parte toți preoții protopopiatului în frunte cu p. protopop Dr. D. Borcia.

După oficierea serviciului divin prin preoții Aron Flucus, a subsemnatului secretar și V. Fofeldea din Amnaș, la sfârșitul slujbei p. A. Vlad a ținut poporului adunat în număr frumos în sf. biserică o cuvântare bine simțită. A vorbit despre una din faptele mari ale nemuritorului arhieru Andrei, sprijinirea înființării Asociației transilvane, fiind însuși unul dintre inițiatorii întemeierii ei; făcând istoricul acestei înalte instituții de cultură românească, sf. Sa scoate în evidență meritele neperitoare ale lui Șaguna pentru înființarea și progresul ei, insistă pentru înscrierea cât mai multora de membri. Fiind ținta ei luminarea poporului, deci poporul e chemat să o sprijinească în interesul lui binepriceput. În urmă stăruie și pentru înființarea unei case culturale și în frunțașă comună Vale. Cuvântarea a fost ascultată cu viu interes de popor, după aceasta s'a celebrat parastasul pentru odihna sufletului marelui arhieru Andrei.

Astfel terminându-se serviciul divin, preoții în frunte cu șeful tractual Dr. D. Borcia ne-am întrunit în sala școlii din loc, imediat la conferență. Aci p. protopop face o comunicare mai lungă în care scoate în evidență unele rele și scaderi în poporul nostru, pentru înlăturarea cărora e nevoie în viitor de o activitate pastorală mai intensă, căci numai prin muncă se păstrează prestigiul moral înalt al tractului, de care s'a bucurat până azi. Dintre relele care bântuie în poporul nostru, și împotriva cărora trebuie să pornim lupta — unul e păcatul sudalmei. Cu privire la acest păcat citează unele constatări dureroase, ce le-a aflat într'un ziar mai înainte cu câțiva ani, constatări făcute la adresa religiei și anume, că poporul nostru nu s'a înălțat și nu s'a luminat sufletește prin ideile mari ale religiei creștine. Religia nu i-a pus frâu instinctelor animalice și poftelor imaginației, — cuvintele cele mai urâte le întrebuințează românul nostru, mic și mare, copii dela cea mai fragedă vârstă, bogați și săraci, chiar și cei din clasele sociale mai luminate. Toți înjură de sfinți și lucruri sfinte, fără sfiială și fără temere, ca și cum injuriile și batjocurile ar fi naturale și identificate cu firea sa.

Religia n'a curățit sufletul românului de primitivitatea sa și fondul a rămas același de oameni primitivi, iar tineretul trecut prin școale în mare parte se face egoist și sceptic...

Sf. Sa arată că pentru a se lucra cu succes la stăpînire acestui rău, trebuie să se intervină la pretură cu dispoziția de închidere a cârcumelor în Dumineci și sărbători, să facă a se executa fără amânare în toate comunele

noastre, apoi pentru ca religia lui Hristos să se resimtă în sufletele credincioșilor, trebuie să ducem o viață curată și fără de prihană, abținându-ne dela orice cuvânt urât, ca ei să ia pildă dela noi, îndeosebi la serviciile rituale ce le săvârșim să fim cu toată evlavie, făcând să se transpună în sufletele credincioșilor profunda religiositate, de care noi sântem pătrunși în acele momente.

Cu privire la tinerime spune, că în acele parohii, unde sânt studenți la universitate preotul să cerce a se apropia de ei cu dragoste, a-i chema la sine și a le turna în suflet ambiție nobilă pentru săvârșirea unei munci culturale în mijlocul poporului, a-i face să stea în ajutorul preotului în munca culturală ce o săvârșește.

Trecând la al doilea rău, la păcatul superstițiunii, spune ca în o anchetă s'a văzut că mulțimea de descânțece, farmece și credințe deșerte ocupă mare parte din viața românului. În ordinea aceasta de idei constată că în ținutul nostru există în popor o samă de bigoți, cari se folosesc de descânțece și farmece de tot felul la diferite boale, cer să li se săvârșească de preoți slujbe, care nu sânt nicăiri în molitvelnic și nu-s orânduie de biserică noastră. Trebuie să se refuze de fiecare dintre noi astfel de slujbe, care nu le prevede molitvelnicul și trebuie lămurit credinciosul asupra credințelor sale deșerte.

Cu raport la blăstemele sf. Vasile cel mare și Ioan gură de aur aflătoare în molitvelnic și cari le cer credincioșii să li se citească la anumite boale, fiind acele scrise de cei mai mari teologi ai bisericii ortodoxe-universale, sf. Sa nu împărtășește opinia unor preoți de a se refuza citirea lor, — ci la stări sufletești ca frica, spaima bolnavului cuprins de gânduri urâte, ele să se citească la dorința bolnavului.

Amintește neinteresarea față de biserică și școală a slujbașilor comunali și a membrilor consiliului comunal. Aceștia nu merg decât foarte rar la biserică; în unele comune Dumineca sânt oamenii chemați la cancelarie să-și isprăvească afacerile, aceasta e o mară greșală, căci poporul ia pildă rea și se departă cu sufletul tot mai mult de conducătorii săi, pe cari numai la Crăciun și Paști îi vede în mijlocul său în biserică; amintește spusele protop. V. Podoabă la Asociațiune, ce pildă frumoasă au dat poporului, funcționarii nemți de pe vremea absolutismului cercetând în Dumineci și sărbători biserică românească și cum poporul nostru îi stima și îi iubea, zicând «ăștia sânt domni cei cu iubire de Dumnezeu, și de popor» dacă și-au câștigat astfel încrederea și iubirea poporului acei slujbași străini, mai cu seamă datori sânt astăzi slujbașii români să caute alipirea de popor prin cinstirea praznicelor și cercetarea regulată a bisericii. Cere apoi rapoarte asupra stărilor sufletești din fiecare parohie. În privința sectei pocăiților spune că sânt unii aci în ținut aplicați în slujba statului cari într'adevăr ceară să tulbure poporul prin propagandă întinsă și că se vor căuta mijloacele necesare pentru a fi departați.

Trece la constatarea lipsei școalelor de adulți în tract și cere:

Organizarea tinerimii:

1. Să se facă în toate parohiile o consemnare a tinerilor și să se cheme la sfat;

2. Să se încerce a se organiza tinerimea pe baza Regulamentului pentru organizarea tinerimii adulte și a paragrafelor din parohia Săliște modificând unele paragrafe din statute după nevoile locale;

3. Să se întrebuințeze bibliotecile populare, dându-se spre citire cărți din ele;

4. Pe seama bibliotecilor să se procure reviste educative, — cea mai potrivită și mai educativă ar fi «Albina», apoi foi pentru popor «Neamul românesc», «Lumina Satelor», «Dumineca poporului» etc.

Cu raport la «Lumina Satelor» p. protopop constată cu durere că în tract este prea puțin răspândită, cere ca pe viitor fiecare să stăruie a spori în parohia sa numărul abonaților la această foie potrivită pentru poporul nostru. Aci p. I. Hanzu face observarea că «Lumina Satelor» să atingă, pe lângă partea religioasă și morală, și chestiuni economice.

5. În școala de toate zilele să se pună pond deosebit pe lucrul manual, ca cel mai de folos azi și să-l ceară fiecare preot ca director școlar în școala ce conduce;

6. Să se înființeze coruri bisericesti și naționale. P. I. Hanzu cere ca la numirea de învățători să se aibe în vedere ca cei numiți să fie și cântăreți;

7. Să se organizeze serbări școlare și colecte pentru orfanii de război, pentru monumente, cimiterul eroilor, cărți pe seama copiilor săraci;

8. Să se facă procesiuni la locuri istorice și sfinte ori sfințite prin tradiție, muzee naționale și bisericesti;

9. Cere în sfârșit ca în fiecare comună să se înființeze tovărăși culturale cu scopul ca să ajute pe toate căile școala și biserică, apoi ca să lucreze pentru înfrumusețarea comunei, educația națională, luminarea și ridicarea morală a locuitorilor.

Comitetul acestei tovărăși se îngrijească:

1. De curățenia și bunăstarea localului școlii, a bisericii;

2. Să administreze și întrebuințeze la destinația lor sumele vărsate de membri;

3. Să ajute pe învățători ca școala să fie frecventată regulat, precum și biserică, membrii tovărășiei fiind pildă cu viața și purtarea lor;

4. Unde e nevoie, să se înființeze cantina școlară;

5. Să organizeze serbări cu teatru moralizator, coruri, cuvântări, recitări etc;

6. Să ajutoreze elevii bolnavi;

7. Să lucreze pentru înființarea unui juriu de împăciuire, și în fine

8. Să organizeze expoziții comunale.

Cu acestea își încheie p. protopop comunicarea, îndemnând pe fiecare la împlinirea conștiențioasă a datoriei sale pentru slava lui Dumnezeu și ridicarea morală a neamului. —

Referitor la organizarea tinerimii, ca să se poată aplica cu succes, la propunerea p. I. Iosof e rugat p. protopop ca șef tractual să intervină la oficiul prim-pretorial și să ceară în numele conferenței, ca acela să ordoneze tuturor primăriilor comunale din plasă interzicerea adunării junilor pentru aranjarea jocurilor în sărbătoarea Crăciunului, până când nu s'au organizat pe baza Regulamentului amintit și aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan. —

Se anunță apoi lucrările ce se vor citi la ora 2 p. m. la serbarea școlară aranjată pentru popor întru memoria mitropolitului Andrei Șaguna în sala festivă a școlii, și anume lucrarea economică a p. I. Hanzu, și «Despre relele sociale de azi și combaterea lor», a subsemnatului secretar, după cari declară conferența de închisă. —

După masa comună luată la p. I. I. Ittu, ne-am întrunit în sala festivă a școlii, unde aștepta mulțimea mare de popor, tineri, bătrâni, bărbați, femei, flăcăi și fete, meseriași, învățătorul cu școlarii, așa că de abia am străbătut prin mulțime în sală.

Învățătorul N. Simian a executat 3 cântări cu elevii școlii, și anume «Imnul funebru» de D. Cunțanu, la moartea lui Șaguna, «Latina gintă» și «Pe al nostru steag», apoi 3 recitări patriotice, după cari a urmat cuvântarea p. protopop Dr. D. Borcia despre Șaguna, arătând cine a fost el pentru românii din Ardeal. După aceasta a urmat lucrarea p. I. Hanzu. Sf. Sa tratează pe înțelesul poporului câteva ramuri ale economiei: oieritul, ocupațiunea principală a locuitorilor din comuna Vale, Cacova și celelalte din marginime, chestiunea pășunatului și iernatului; insistă a se cere din partea acestor comune dela comisia de ocol, acum cu reforma agrară, pășunatul pe munții aceștia, pentru a nu mai transporta în scopul iernatului oile în Dobrogea ori alte locuri. Arată importanța oieritului pentru margineni la conservarea portului național, tratează pomăritul, cultura viermilor de mătăsă, apicultura ca cea mai rentabilă, aducând de model la acest ram de economie pe p. Al. Vlad, despre rostul școlii alpine din Săliște, felul cum lucrează elvețienii pământul lor, care e mai sărac ca al nostru, și totuși produce mai mult. Își exprimă părerea ca să se aducă în Săliște un elvețian gospodar și, ținându-se aci numai doi ani, comunele din marginime în acest timp și-ar însuși felul de lucrare al aceluia, în ce privește cultura pământului și ținerea vitelor. Poporul a ascultat vorbirea aceasta cu deosebită atențiune.

În urmă subsemnatul mi-am citit lucrarea «Despre relele sociale de azi și combaterea lor». Dintre cele 7 păcate, ca: mândria, fățarnicia,

minciuna, lăcomia, furtul, beția și desfrâu, fiind timpul prea înaintat am citit numai 3: minciuna, lăcomia și furtul, fiind tractate pe baza sf. Scripturii, a scrierilor sf. părinți și a științei profane, poporul a urmărit expunerea cu viu interes; și pentru dovezile cu care s'au ilustrat stricăciunea acestor păcate și argumentele cu care s'au combătut, prelegerea a obținut aprobări unanime.

Terminându-se serbarea la 6 ore seara, ne-am depărtat luându-ne îndemn nou și curaj pentru munca ce ne așteaptă.

Pr. Ion Avram.

Spre întunec...

Intre relele nesfârșite, ce le suferim pe urma marelui război, ne amenință astăzi și întunecul înfricoșat, care ne cuprinde tot mai mult în urma scumpirii ne mai auzite a cărților tipărite.

Vom ajunge ca în vechime, să decopiam cu mâna produsele literare spre a ne folosi de ele. Pentru că eată unde am ajuns:

Săptămâna trecută m'am dus la librarul meu, să comand o carte din Germania, pe care era indicat prețul de 18 mărci.

Nu-ți pot spune prețul, îmi zise librarul, prețul unei cărți sosite din Germania se schimbă în fiecare săptămână și se socotește astfel: multiplicăm prețul cu cheia de închidere, care se schimbă în fiecare Sâmbătă, care astăzi este 400, adăugăm 50% adaus de valută, plus porto recomandat până la 2 kgr., 628. La rezultatul acesta se adaugă 20% comisionul librarului; totul se multiplică cu 26 bani, cursul mărcii, și avem prețul.

Cartea mea de 18 mărci ar fi costat:

18×400 = . . .	7200
Adaus 50% . . .	3600
Porto	628
	11428
Comision 20% . . .	228
	11656×26
	Lei 303

O carte de 2 mărci = 48·40 Lei.

În astfel de condiții este peste putință să-și mai procure cineva hrană sufletească, și omenirea este pe cale a se prăbuși în abizul întunecului, — până se va arăta alt Prometeu, care s'aducă scânteia focului ceresc între noi. Mș.

Spre barbarie?...

Câteva cuvinte merite a rostit savantul explorator al polului nord, Dr. Fritjof Nansen, în Cristiania, în ziua de 10 Decembrie 1922, în fața regelui, a ministrilor țării sale, a președintelui Stortingului, a corpului diplomatic, după ce a declarat că toată suma premiului Nobel o dă pentru opere de apropiere internațională, el, care a lucrat atât de mult în timpul din urmă, încredințat de societatea națiunilor, în Rusia înfometată.

«Dacă privim în jurul nostru», a zis Nansen — «ce ne este dat să vedem? Ură, egoism, invidie, pretutindeni harababură și neîncredere atât între clasele sociale, cât și între națiuni. Războiul mondial era să fie cel de pe urmă, «războiul împotriva războiului», «războiul pentru libertate» și «războiul națiunilor celor mici». Ce s'a ales de toate frazele acestea răsunătoare? Ca nici când mai înainte am dat dovada sigură că războiul nu aduce rezultate bune, nici chiar învingătorului. Războiul este negativ și destructiv și așa va fi totdeauna: nu va putea avea ca urmare altceva decât răul. Și pe lângă toate acestea avem în ziua de astăzi oameni rățaciți cari colindă și vorbesc despre «războiul viitor», despre proba viitoare de capacitate (putere), — aceasta ar însemna sfârșitul, nimicirea totală, decadența inevitabilă a Europei. Sântem pe calea întoarsă spre barbarie. Oricine a călătorit prin Tracia și cine a văzut întreaga populație cu întreg avutul ei pe drumurile de țară — carăle ei cu boi, pline cu avutul ei, cu vitele și porcii mânâți înainte — drumurile pline din greu, miluri întregi, cât poate cuprinde ochiul, — cine a văzut toate acestea, trebuie să se simtă, desigur, transpus în timpurile marilor migrațiuni ale popoarelor. Ne-am întors la timpuri în care nu mai pare monstruositate dacă un popor întreg — ca poporul armean — e curățat

de pe suprafața pământului. Putem să ne gândim fără ca să ne îngrozim cum mor încet pe în ceul populații întregi în ținuturile râului Volga. Ne aflăm, de fapt, pe cărarea înapoi spre barbarie.

«Unde să găsim remediu? Ceeace ne trebuie este încrederea, o bună credință și o încredere între clasele sociale, bună credință și încredere între națiuni, precum și încredere și credință în viitor.

«Omenirea trebuie să se întoarcă, nu la barbarie, ci la ceea ce vrem să numim virtuțile cele vechi, fundamentale ale creștinismului, la simțământul frăției între oameni și popoare.»

Minunate vorbel Cetișile și le talmăciți de pe amvon! Dați-le mai departe, să ajungă până la urechile pescuitorilor în turbure, și să se cutremure, — dacă mai au conștiință. Cetișile «politicianilor» cari încurcă și mai tare ițele, ca bietele popoare și bietele clase sociale să nu mai știe ce este alb și ce este negru.

Nansen, cel ce a colindat prin munții de gheață, ne încălzește inimile cu lozinca lui albă și curată. Cere nu fățarnicie, ci fapte bune; pretinde nu ură nebună, ci tendința de o reciprocă înțelegere.

H. P. P.

Dela oficiul Cassei arhidiecezane

Oficiile parohiale, resp. epitropești, sânt rugate ca de câte ori ne trimit bani cu poșta, să indice neapărat pe cuponul mandatului scopul pentru care se trimit, pentru a se înlătura încurcăturile ce pot interveni altcum.

Oficiul Cassei arhidiecezane

Știrile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută, în ziua anului nou, a predicat în biserica noastră catedrală părintele protoiereu Dr. A. Crăciunescu.

A murit Iarnik. Din Praga ne vine știrea despre moartea marelui filoromân Dr. Ioan Urban Iarnik, care dispăre după o viață lungă și rodnică în deosebi în adunarea folclorului din atâtea ținuturi cutreerate ani de arândul. Amintirea lui va rămânea totdeauna vie în mijlocul românilor, cari l-au cunoscut și apreciat. Odihnească în pace.

Fără băuturi. Ziarele din Londra află din New York, că americanii au petrecut bine cu prilejul serbării anului nou 1923, — deși au fost nevoiți să serbeze noul an fără picătură de băuturi spirtoase.

Congresul profesorilor secundari se ține în 16-18 l. c. în Cluj. Congresul se ocupă, între altele, și cu legea învățământului secundar pe care ministerul instrucțiunii o va depune în parlament în luna lui Februar.

Atacul ungurești. În regiunea orașului Arad, cu prilejul sărbătorilor noastre, bande înarmate și mici detașamente din armata Ungariei, sub conducerea unor ofițeri, au atacat de repetate ori pichetele noastre în vreme de seară. După schimb de focuri, ungurii au fost respinși de petritorul românesc prin armele grănicerilor. — Dacă guvernul dela Budapesta n'are mijloace să restabilească ordinea în țara sa, i vor veni «în ajutor» alții, cari au mijloacele trebuincioase în acest scop.

Jubileu. «Societatea academică română» a studenților români din Berlin a sărbătorit în 21 Dec. a. tr. în chip deosebit un sfert de veac dela fundarea sa. Au participat, la sărbătoarea culturală, toți românii aflați în Berlin, în funte cu dl ministru C. Nanu. Din această societate, înființată în 1897, au făcut parte dñii: V. Pârvan, I. Ursu, S. Măndrescu, V. Bogrea, Em. Antonescu, Carageale, Goga, Filipide, D. Gusti ș. a. Serbarea a fost împreună cu o expoziție de lucruri de artă națională românească: obiecte de industrie casnică, în salele împodobite cu covoare naționale și cu portretele Suveranilor noștri.

Recrutarea clasei 1924 se începe în 28 Februar n. 1923 în toată țara. La recrutare se vor prezenta amănății claselor mai vechi, dispensații provizor, toți cei născuți în 1902, precum și cei mai în vârstă cari n'au mai fost la recrutare.

Bătăia ca pedeapsă. Pe lângă toate pedepsele grele, aplicate atât în țara noastră, cât și în străinătate, criminalitatea a crescut pretutindeni. Pentru micșorarea ei, statul și inițiativa particulară poartă luptă continuă. În Anglia, Danemarca și America s'a introdus în penitenciare un tratament blând de educare a celor corigibili; ear cei rău năvăliți, și în special apași, sânt supuși unui regim de muncă grea și li se aplică bătăia. Pedeapsa corporală se administrează în mod rațional, cu biciul sau cu varga, potrivit sănătății și constituției răufăcătorului năvălit. În New York loviturile cu biciul se dau infractorului în interiorul închisorii; dacă nu se îndrepteză nici acum, loviturile i se aplică în piața publică, în vederea tuturor. Aplicarea rațională a bătăii, ca pedeapsă legală, a obținut în Anglia și Danemarca rezultate atât de bune, încât a pus în mirare întreaga lume științifică. Și astfel, este cu putință ca și alte țări să se folosească de asemenea mijloace, prin care se reduce în mod simțitor numărul crimelor și al delictelor.

Donație. D-na vâd. Lucreția Istrate a donat 100 Lei pentru orfelinatul arhidiecezane ca ocazia împlinirii alor 6 ani dela moartea regretatului dsale soț, — pentru care i se exprimă mulțumiri. Oficiul cassei arhidiecezane.

Introducerea în parohia Codlea, din protopopiatul Branului, a noului păstor sufietesc Gheorghe Fl. Preșmereanu, s'a făcut în 13/26 Decembrie 1922, prin păr. protopop Ioan Hamzeu, în mijlocul unei frumoase manifestații de bucurie a poporului. La sfârșitul serviciului divin, păr. protopop, cum ni se scrie, recomandă noului paroh îngrijirea de binele sufietesc al credincioșilor săi, având să creeze condiții de armonică dezvoltare în această frunțasă comună. Noua alesul preot promite să desfășoare un program de muncă, prin care să dobândească încrederea tuturor.

† V. Gr. Borgovan, cunoscut pedagog și membru al corpului didactic, a murit în București în vârstă de 72 de ani. A funcționat întâi ca profesor în Ardeal, de unde Titu Maiorescu l-a chemat la școala normală de instituitori în București. Toată viața a muncit în folosul școlii. Odihnească în pace.

† Vâd. Elisabeta Morariu născ. Stoicuța, din Săsciori, după lungi și grele suferințe, împărțită cu sfintele taine, a adormit în Domnul Lună în 8 Ianuar n. 1923, la 12 ore noaptea, în etate de 67 ani. Rămășițele pământești ale defunctei s'au așezat spre odihnă veșnică în 11 Ianuar 1923, la 2 ore p. m. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

† Pr. Ioan Bogdan, paroh în Zizin, tr. Brașovului, a încetat din viață în vârstă de 63 ani. În mormântarea vrednicului preot s'a făcut Luni, în 15 l. c., la ora 2 d. a. în cimitirul din Zizin. Odihnească în pace.

Sfintirea capelei ort. din Baia mare. Ni se scrie: Duminecă în 31 Decembrie n. 1922, s'a îndeplinit în mod solemn actul sfintirii capelei noastre din Baia-mare, instalată într'un edificiu corespunzător, ajustată cu toate cele necesare și pictată în stil românesc de cunoscutul pictor Cabadaief. Actul sfintirii s'a îndeplinit din partea protopresbiterului Zaharie Manu, asistat de parohul loc. l Alexiu Latiș și de mai mulți preoți din vecinătate, cu solemnitatea prescrisă de sfintele așezăminte ale bisericii noastre. Strana a fost ținută de dñii Bogdan și Cabadaief, ambii cântăreți de forță și buni tipicari. Au fost prezenți toți credincioșii noștri din Baia, reprezentanții armatei și ai autorităților civile.

La finea serviciului divin, părintele protopop Manu a ținut o frumoasă cuvântare, în care a spus importanța bisericii în viața poporului nostru în trecut, și importanța ce o are sfânta noastră biserică în timpul de față.

Partea leului la ridicarea acestui nou Sion românesc o are parohul local Alexiu Latiș, căruia cu toate piedecile și greutatele puse în cale de «frații» noștri de un sânge, — i-a succes să ridice această capelă românească spre preamărirea Dumnezeului părinților noștri și mântuirea tuturor, cari însuflețiți de adevărată credință cu dragoste și nădejde vor intra într'însa.

Dăruire. Domnul Ignatie Mircea, senator de Târnava-mare, a binevoit a dona pe seama școlii primare de stat din Agnita, suma de 300 Lei, ca dar de Crăciun, pentru care marimimoasă faptă exprimăm în numele sfatului școlii mulțumiri. Agnita 25 Decembrie 1922 v. Ioachim Munteanu, protopop, președ. sfat. școlar.

Gazetele partidului național. Pe lângă tot averismentul ce l-am dat șefilor partidului «național», organele acestuia continuă să aducă aproape zi cu zi câte-o lovitură bisericii noastre și organelor ei. Nu vom înceta să demascăm preoții și credincioșii bisericii noastre această atitudine a unui partid care-și uită tradițiile sale de ieri și tot sprijinul ce l-a avut din partea bisericii noastre.

«Patria» dela Cluj a acestui partid scria în legătură cu congresul partidului poporului ținut dăunăzi la Sibiu, că generalul Averescu «a refuzat să fie găzduit de mitropolitul Bălan... nevoind să creeze în jurul partidului poporului un nou echivoc, cunoscute fiind legăturile mitropolitului cu anumiți membri ai actualului parlament».

Interesându-ne la locul competent, am găsit că e o «copilărie» ceea ce scrie «Patria». Dl general Averescu era să fie găzduit la mitropolitul nostru, dar n'a fost găzduit acolo, nu fiindcă ar fi refuzat generalul, ci fiindcă d-sa avea să sosească tocmai la amezai în ziua de sf. Nicolae, când mitropolitul nostru primea felicitările credincioșilor din Sibiu. Astfel a fost primit dl Argetoianu care sosea abia în seara acelei zile. Dar «Patria» trebuia să și plaseze nu «copilăria», ci tendința sa răutăcioasă, ca și cea cu decorarea preoților noștri.

Concertul meseriașilor sibieni. Reuniunea meseriașilor români din Sibiu invită la **concertul** împreună cu recitări și joc, ce se ține în sala mare dela **Unicum**. Vineri în 19 l. c. n. la **Botezul Domnului**. Programul conține: coruri mixte, coruri bărbătești, solo de tenor și două recitări. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare: R zervat: 30 lei, loc I. 25 lei, loc II. 20 lei. Loge parter 120 lei, loge din dreapta 130 lei, loge rang II. 110 lei. Balcon 15 lei. De stat 10 lei. Insignii de dans 10 lei. — În taxe se cuprinde și impozitul. — Bilete se vând la **Librăria A. hidieceană** și seara la **casă**. O parte din venitul curat e destinat pentru **Căminul ucenicilor** dela meserii și **Fondul darurilor de Crăciun**. Contribuții se primesc cu mulțămire și se chitează pe cale ziaristică.

Reuniunea română de înmormântare din Sibiu, își ține adunarea generală anuată **Duminecă** în 28 Ianuarie n. la 3 ore d. a. în localul **Reuniunii M. serișilor Români**, Strada **Bruenthal 17**. La această adunare se vor prezenta **Socotelile** pe a. 1922. Membrii sânt rugați a lua parte. **Timotei Popovici**, dir. Reuniunii.

Societățile culturale. «Ce ne mai trebuie astăzi societăți culturale, când avem *statul*, care e dator să se îngrijească de toate trebuințele cetățenilor săi, deci și de cele culturale? Numeroasele noastre societăți ni ar putea da bună pace cu necormatele lor apeluri, întruniri, consfătuiri, ședințe, comitete, congrese... Așa cugetă multă lume în timpul din urmă, — și cugetă foarte greșit. De aceea nu plătește regulat taxele la «Asociațiunea» din Sibiu și la altele societăți, și în general nu sprijinește întreprinderile folositoare. Când însă și ar da seamă că oficialitatea noastră, se isbește de nepăsarea celor mulți, atunci ar cugeta și, poate, ar lucra alt fel. Insufletirea particulară și socială, alegerea firească la un loc a celor ce se aseamănă în gânduri și în simțiri, poate să facă mult mai mult decât oficialitatea. Nu e vorbă fără rost că: *Satul poate mai mult decât statul* și în privința culturală. Cu atât mai mult poate o societate, cum este «Asociațiunea», dacă va avea sprijinul celor chemați. A est sprijin i se poate da în următoarele patru chipuri: 1. Inscruindu-ne între membrii ei; 2. Abonând publicațiile ei, și; 3. Cumpărând bilete dela loteria ei (cu câte 20 lei bucata); sau Dăruind sume mai mari de bani pentru scopurile ei culturale la vre-unul din numeroasele ei fonduri și fundațiuni.

Mulțămire. La apelul preotului Ioan Braniște, pentru cumpărarea unui clopot pe seama bisericii ortodoxe române din **Toarcla**, tractul Agnita, jud. Târnava Mare, au binevoit a contribui următorii buni creștini: Ignatie Mircea, senator de Târnava Mare 5000 Lei, G. Constantin Solomonescu, deputat de Târnava Mare 1000 Lei, Valeriu Braniște, fiul preotului 1000 Lei, preotul Ioan Braniște 100 Lei, Ioan Pascu (147) 10 Lei, Nicolae Fleșariu, notar 20 Lei, Ioan Muntean 10 Lei, Maria Muntean (189) 20 Lei, Ioan Comșa (187) 10 Lei, Anisia Comșa 10 Lei, Simion Calboran, cojocar 10 Lei, Vasile Borzea 20 Lei, Simion Bălan 10 Lei, Ioan Pascu (147) 10 Lei, Dumitru Gergel (4) 10 Lei, Ioan Vladu (165) 10 Lei, Ioan Fleșariu (2) 10 Lei, Ioan Gergel (144) 10 Lei, Ioan Braniște (127) 10 Lei, Dumitru Vlad 5 Lei, George Codrea 5 Lei, Iosif Gergel 1 Leu. — Clopotul s'a cumpărat dela firma Ionescu din București, și s'a așezat la locul lui. — Donatorilor marimișoi li se exprimă călduroasă mulțămire și pe cale ziaristică. Pr. **Ioan Braniște**.

Dare de seamă. Cu ocaziunea concert lui dat de Corul bărbătesc al Episcopiei ortodoxe române din Cluj, la 30 Decembrie 1922, au binevoit a contribui peste taxa de intrare: P. S. Sa Episcopul Nicolae și dl Dr. Petru Meteș, prefect, câte 200 Lei, d-nii Dr. I. Lupaș, prof. univ., Valeriu Pană, revizor școlar și Antonie Domide, d.r. școlii civ., câte 100 Lei, doamna Valeria Roșescu 50 Lei, dl Dr. I. Orăștean 30 Lei, dl Dr. Nic. Cărpinișan, adv. 40 Lei, dl Ilie Husti 20 Lei, dl Dr. Seb. Bornemisa 10 Lei, N. N. 5 Lei. Cu totul 855 Lei. S'a încasat din vânzarea de bilete 5620 Lei. S'a încasat din vânzarea de programe 35 Lei. Total 6510 Lei, după scăderea speselor de 1897 Lei, a rămas beneficiu net de 4613 Lei, din care 2500 Lei s'au administrat la fondul Catedralei, restul de 2113 Lei la fondul Corului Episcopiei. Mulțumim donatorilor marimișoi și participanților sprijinitori în numele Reuniunii corale: **Vasile Pețrașcu**, preș. diriginte, **Vasile Suci**, casier.

Poșta redacției

Pr. R. P. în G. Se va întrebuița la ocazie.
Pr. G. R. în N. Informațiuni obiective și scurte sânt bine primite.

Nr. 10096 B.

(3) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III a **Țelina**, din protopresbiteratul Sighișoarei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul arătat Consistorului a. hidiecean din Sibiu.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 23 Decembrie 1922.

Consistorul arhidiecean.

(231) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia **Vățele**, însemnata stațiune balneară, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B de congruă.

Concurenții să-și înainteze petițiile de concurs cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu în termenul indicat și, pe lângă observarea restricțiilor § 33 din regulament pentru parohii, să se prezinte într-o sărbătoare în parohie ca concurenți, spre a face cunoștință cu credincioșii și cu raporturile locale.

Intorsura Buzău, 18 Decembrie 1922.

George Neagoviciu-Negoescu
adm. p. pes.

Nr. 470/1922

(232) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III a **Juncul de Jos**, cu filia **Juncul de Sus**, protopopiatul Zărandului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru venitele dela stat.

Cererile se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții cu observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică.

Brad, la 14 Decembrie 1922.

Oficiul protopopesesc ortodox român al Zărandului.

P. P'so
protopop

Nr. 695/1922

(209) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune sistemizat prin ordinul Veneratului Consistor Nr. 7457 Bis. în parohia de

clasa a III-a **Grid**, protopresbiteratul Făgăraș, pe lângă neputinciosul paroh **Ilariu Boeriu**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului sânt jumătate din cele satorite în coala B. de congruă.

Reflecții își vor trimite cererile provăzute cu documentele necesare oficiului protopresbiteral ort. rom. Făgăraș în termenul deschis și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare se pot prezenta în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, 15 Noembrie 1922.

Oficiul protopresbiteral ortodox-român al tractului Făgăraș în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop

Nr. 675/922

(221) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Barivoli Mari** se publică concurs cu termen de 30 zile.

Venitele sânt cele satorite în coala B. cu dotație dela stat.

Concurenții să și înainteze cererile, în termenul fixat, și să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică.

Făgăraș, în 1 Dec. 1922.

Comitetul parohial ortodox român în înțelegere cu oficiul protopopesesc ortodox român al tractului Făgăraș

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 601/1922 Prot.

(229) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Bandul de câmpie** devenită vacantă prin strămutarea parohului **Octavian Albani**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în **Telegraful Român**.

Emolumentele sânt: venitele dela parohie din coala B. și salariul și gradațiile din budgetul statului.

Concursele, cu documentele conform regulamentului parohial, se înaintază subscrisului oficiu în termenul deschis, iar concurenții — cu observarea prescrișilor din regulament — se prezenta înainte de alegere în parohie, spre a cânta, cuvânta, eventual celebra, și a face cunoștință cu poporul.

Bandul de câmpie este o comună mare, cu școli de stat cu VI clase primare, cu pretură, și gară în loc și târg de săptămână.

Târgu-Murăș, la 6/20 Noembrie 1922.

Oficiul protopopesesc ortodox român al tractului Târgu-Murăș în înțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopop.

Nr. 835/922

(226) 3—3

Concurs

În scopul întregirii postului de paroh în parohia de clasa III **Lăzești**, protopresbiteratul Câmpeni, se publică concurs.

Cererile instruite conform normelor în vigoare, se înaintază subsemnatului oficiu în termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Viitorul paroh va beneficia de venitele fasonate în coala B. și de salariul dela stat, conform calificațiunii sale și a anilor săi de serviciu ca preot.

Candidații se vor prezenta într-una din Duminecele sau sărbătorile înainte de alegere la biserică, spre a face cunoștință cu poporul, e cuvânta și cânta, eventual fiind preoți, a celebra sfânta liturghie.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Câmpeni, 5/18 Dec. 1922.

Iosif Gomboș
protopresb.

357/1922

(230) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Acmaru (cl. II) se scrie concurs cu termen de 30 zile dela această primă publicare.

Venitele sânt conform datelor din coala B. (1 litră cucuruz sfărmat, 1 zi de lucru și un lot 4 jug. cat. pus în prespețivă de comisiunea agrară) cu întregirea corăspunzătoare a salariului dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatului oficiu, — iar concurenții — pe lângă observarea restricțiunilor reglementare — se vor prezenta, în o Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a se face cunoscuți poporului.

Alba-Iulia 16 Dec. 1922.

Of. protopresbiterial ortodox român al tractului Alba-Iulia în înțelegere cu comitetul parohial.

Ion Teculescu,
protopop.

Nr. 537/1922

(228) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Valea Nandruului, cu filia Nandru din protopopiatul ortodox român al Hunedoarei, prin aceasta se publică concurs în «Telegraful Român», cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sânt cele statorite în coala B. a întregirii dela stat.

Concurenții sânt poțitiți a se prezenta în vre-o sărbătoare în biserica din localitate, pentru cunoștință cu poporul și referințele locale, și a-și înainta cererea cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu în termenul indicat.

În înțelegere cu comitetul parohial ortodox român din V. Nandruului și Nandru.

Hunedoara, 17 Dec. 1922.

Oficiul protopopesc ortodox român:

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 392-1922 prot.

(224) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III Lovnic, din protopresbiteratul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Retribuția pentru această funcțiune este stabilită în coala B. pentru întregirea venitelor preoțesti dela stat.

Reflectanții îndreptățiți își vor trimite petițiile provăzute cu documentele necesare, conform normelor în vigoare, subsemnatului în termenul deschis și se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică.

Cohalm, la 6/19 Decembrie 1922.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Lovnic.

Emilian Stoica,
protopresbiter.

Nr. 808/922

(227) 3-3

Concurs

În scopul întregirii postului de paroh, în parohia de clasa I Vidra de-sus, protopresbiteratul Câmpeni, se publică concurs.

Cererile instruite conform normelor în vigoare, se înaintează subsemnatului oficiu în termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Vizorul paroh va beneficia de venitele fasonate în coala B. apoi de salariul dela stat, conform calificațiunii sale și a anilor săi de serviciu ca preot. Mai primește dela comuna bisericească fânațul de lângă casa lăncului.

Acei candidați cari nu sânt cunoscuți poporului, se vor prezenta înainte de alegere, într-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cuvânta și celebra, sau cânta.

Oficiul protopresb. ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Câmpeni, 5/18 Dec. 1922.

Ioșif Gomboș,
protopresb.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Adaos la Nrul de față: Chestionar dela Muzeul Limbii Române.

(227) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh la parohia de clasa a III-a Peștera, tractul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentete împreunate cu acest post, pe lângă salariul cuvenit dela stat sânt următoarele:

- Locuință în casa parohială.
 - Folosirea eclejiei, 3 jugăre arător, 2 jugăre pădure.
 - Dela fiecare casă câte 20 litre cucuruz sfărmat.
 - Stolele ridicate conform scumpetei de azi.
- Doritorii de a ocupa acest post sânt rugați a-și înainta cererile împreunate cu documentele necesare Prea On. oficiu protopresbiterial în termenul indicat având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Peștera, la 28 Octomvrie 1922.

Nicolae Popp
adm. par. preș.
Nr. 428/922

Petru Todoran
notar

Văzut:

Brad, la 15 Noemvrie 1922.

P. Pîso
ppresb.

Atelier de pictură bisericească**Vidor și Măgojan**

primește spre executare picturi de biserici, iconostase, prapuri. Se pot comanda răstigniri artistice, cari se expediază și prin poștă.

Dej, Str. N. Iorga Nr. 24.

(1) 1-1

Prima fabrică română de stampile**Oct. L. Vestemean**

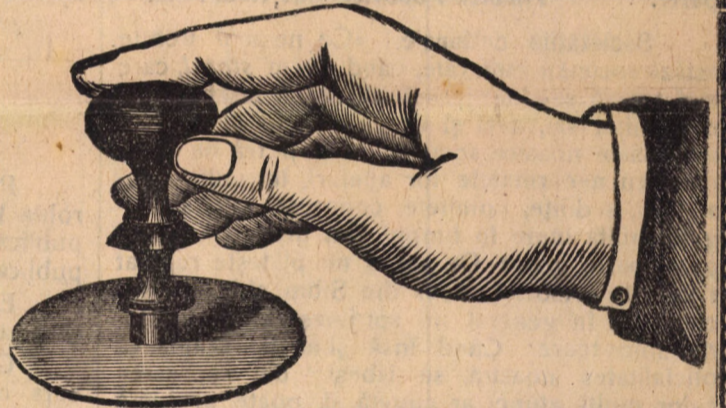
Sibiu, strada Țiglariei Nr. 18

Execută tot felul de stampile din cauciuc, diferite medalioane, precum și sigile din metal pentru sigilarea cu ceară, mașini de numerotat și cu data zilei din metal, și orice lucrări ce se țin de branșa aceasta.

Comandele să se adreseze la „Librăria Arhidiecezană”, Sibiu, str. Mitropoliei 45, sau direct la fabrică. Cu toată stima

145

Oct. L. Vestemean.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu****Calendarul Bunului Creștin**

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1923

Cuprinde bogată și interesantă materie, cu numeroase ilustrațiuni.

Amintim, din cuprinsul acestui Calendar, următoarele: Despre încoronarea MM. LL. Regele și Regina românilor, — cu cele mai frumoase ilustrațiuni ale Suveranilor, ale Moștenitorilor de tron și altele; Despre eroul *Iancu*, marele dascăl *Gheorghe Lazar*, Mitropolitul *Andrei Șaguna*; Sfințirea bisericii încoronării la Alba-Iulia; Versuri alese; Despre biserica românească; Cum să ne păstrăm sănătatea; Însemnări economice; Cele mai bune povestiri: *Urișul*; *Puricele* și *musca*; Istorioare și snoave cu haz; Povește, glume, — și altele, și altele.

Pe lângă ilustrațiile amintite mai sus, se găsesc în Calendar chipurile lui: *Avram Iancu*, *Andrei Șaguna*, chipul Coroanei de oțel a Regelui, și al Coroanei de aur a Reginei, Suveranii sub baldachin, Regele citind proclamația la Alba-Iulia, Poarta cetății ș. a.

În celelalte părți ale calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor, întocmite după luni, anunțuri ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu *Șematismul* bisericii ort. române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători, — și altă ediție, *fără Șematism*.

Prețul: { Ediția cu Șematism 15 Lei } plus porto postal Lei 4 și sânt a
„ fără „ 10 Lei } se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor pentru desfacere peste 10 exemplare se dă rabat

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.